

Senato Karar Tarihi: 25.03.2014
Senato Karar No: 2014-39

SNÜ Merkez Kütüphane Politikaları
Politika Sayı No: 3
Yönerge: MADDE 8.3

SİNOP ÜNİVERSİTESİ
AÇIK ERİŞİM ve KURUMSAL ARŞİV POLİTİKASI

Politika Başlığı:

Sinop Üniversitesi bünyesinde yapılan akademik çalışmalar için açık erişim, kurumsal arşivleme ve dijital koruma

Bağlam:

2007 yılında kurulmuş olan Sinop Üniversitesi, bilimsel araştırma ve toplum hizmetleri etkinliklerini evrensel standartlarda yürüterek ulusumuzun ve insanlığın sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gelişimi için bilgiye ulaşmayı, bilgi üretmeyi ve uygulamayı ve bu bilgilerle donatılmış bireyler yetiştirmeyi amaç edinmiştir. Bir devlet üniversitesi olarak Sinop Üniversitesi, Bilgi Toplumu olma yolunda ulusal ve uluslararası çalışmalara; lisans ve lisansüstü seviyelerde araştırmacı, yaratıcı ve girişimci, ilkeli, özgür, bilinçli, ulusal teknolojinin üretilmesinde aktif rol alan bilim insanları yetiştirerek katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Genel anlamda ekonomik dönüşümü/evirilmeyi ifade eden Bilgi Toplumu, bilgi ve iletişim teknolojileri dinamiklerinden oluşur. Bu dinamikler organize bilimsel bilginin çıktılarıdır. Bilimsel bilginin üretimi ve yayılması, kuşkusuz bilimsel bilgiye erişimle doğru orantılıdır. Bilimsel bilgiye erişimde yaşanacak problemler; teknik bariyerler, ücretli erişim, sınırlı erişim bilimsel bilginin üretim döngüsünü, niteliğini ve niceliğini doğrudan etkileyecektir. Bilimsel bilgiye, teknik bariyer ve yasal engel olmaksızın erişimin olanaklı olması, Bilgi Toplumu olabilmenin kaçınılmaz gereğidir.

Türkiye'nin bilimsel, teknolojik ve ekonomik gelişimi, bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılmasına ve bu teknolojilerin üretilmesindeki etkenliğine bağlıdır. Misyon ve vizyonunu Bilgi Toplumu çerçevesinde biçimleyen Sinop Üniversitesi'nin, akademik çalışmalarını açık erişim olarak paylaşması, bu çalışmaların görünürlüğünü ve tanınırlığını artırarak, misyon ve vizyonunu gerçekleştirmesini olanaklı kılacağı gibi ülkemizin bilimsel, teknolojik ve ekonomik gelişimine katkıda bulunacaktır. Bu nedenle Sinop Üniversitesi, mensuplarına ait akademik çalışmaları, bütün dünya ile paylaşabileceği bir açık erişim mekanizması ve bu kapsamda hizmet verecek bir açık erişim arşivi kurmaya karar vermiştir. Sinop Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı kurumsal açık arşivin; teknik alt yapının hazırlanması, verilerin sisteme girilmesi ve gerekli koordinasyonların kurulmasında stratejik bir rol oynayacaktır.

Politikann Amaçları:

- 1) Sinop Üniversitesi bünyesinde oluşturulan akademik çalışmaların uzun dönemli derlenmesinin ve korunmasının sağlanması
- 2) Sinop Üniversitesi bünyesinde üretilen akademik çalışmaların açık erişimle geniş kitlelere ulaşmasının sağlanması
- 3) Sinop Üniversitesi Kurumsal Arşivi'nin oluşturularak, Açık erişim stratejisinin belirlenmesi

Kapsam:

Politika amaçlarının birinci maddesine göre; bu politika Sinop Üniversitesi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak desteklenen ve SNÜ mensupları tarafından gerçekleştirilen tüm akademik çalışmaları kapsar. SNÜ mensuplarının Sinop Üniversitesi dışında gerçekleştirdikleri çalışmaları, kendi istekleri doğrultusunda bu arşivde saklanabilir.

Politika amaçlarının ikinci maddesine göre; açık erişim için alt yapı hazırlanarak Sinop Üniversitesi mensuplarının bilimsel makale, bildiri metinleri, proje raporu, ders materyali, tez, poster gibi yayınlarının SNÜ Kurumsal ve Açık Arşivi'ne girebilmesini ve bu kaynakların tüm paydaşlara telif hakları gözetilerek sunulmasını kapsar.

Eğer bir SNÜ mensubunun akademik çalışması daha önce farklı bir açık erişim arşivinde depolanmışsa, SNÜ Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi'nde yeniden saklanmasına gerek yoktur. Ancak, üniversite mensubunun tercih ve talep etmesi durumunda, söz konusu çalışma SNÜ Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi'ne eklenir.

Politika amaçlarının üçüncü maddesine göre; SNÜ Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi'nin kurulmasına ilişkin koordinasyonu ve stratejiyi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı sağlar.

Tanımlar:

Sinop Üniversitesi Mensubu: Sinop Üniversitesi bünyesindeki akademisyenleri, personeli ve öğrencileri ifade eder.

Açık Erişim: SNÜ mensubu tarafından gerçekleştirilen akademik çalışmanın teknik bariyer ve yasal engel olmadan, dijital olarak erişilebilmesini ifade eder. Bu çalışmalar; hakem değerlendirmesinden geçerek akademik bir dergide yayınlanma hakkını kazanan makaleleri, tezleri, bildiri metinlerini, projelere ait çıktıları, posterleri ve açık ders materyallerini içerir.

Akademik Çalışmalar: SNÜ mensuplarının araştırmaları sonucu ortaya çıkan tüm çalışmaları ifade eder.

İvedi Depolama: Akademik çalışmaların birer kopyasının yayın tarihinden geç olmamak koşulu ile SNÜ Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi'nde depolanmasını ifade eder.

Kişisel Arşivleme: Bir SNÜ mensubunun akademik çalışmasının ve entelektüel katkı sağladığı çalışmasını SNÜ Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi'nde depolaması sürecini ifade eder.

Telif Hakkı: Kişinin her türlü fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerinde hukuken sağlanan haklardır.

İlkeler:

SNÜ mensupları akademik çalışmalarının, SNÜ Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi'nde yer alması konusunda aşağıdaki koşulları kabul eder:

- SNÜ mensubunun bütün akademik çalışmalarının son versiyonları SNÜ Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi'nde depolanır. Ambargo vb. koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş bazı bireysel çalışmalar bu ilkenin dışındadır.
- SNÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, SNÜ mensuplarıyla birlikte çalışır ve koordinasyonu sağlar.
- Her SNÜ mensubu yayın tarihinden geç olmamak koşuluyla, hakem değerlendirilmelerinden geçerek, akademik bir dergide yayınlanmak için onay almış makalesinin dijital bir kopyasını SNÜ Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi'nde depolar.
- Yazarın yayıncılarla yaptığı anlaşmalar ve kişisel arşivleme seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim iki başlık altında incelenecektir.
 - ✓ Kamuya Açık Erişim
 - ✓ Ambargo süresi Sonunda Açık Erişim (Ambargo Süresi 12 (on iki) ayı geçmeyecektir.)
- Her SNÜ mensubu, akademik ve entelektüel katkı sunduğu çalışmasının SNÜ Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi'nde kamuya açık olarak, açık dağıtım ve koruma prensiplerine uygun şekilde depolanacağını kabul eder. Yasal koşullar çerçevesinde, her SNÜ mensubu akademik çalışmalarını yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmanın koşullarını çiğnemeyecek şekilde, tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile SNÜ Kurumsal ve Açık Arşivi'nde depolamaya onay verir. Bu politikanın onayı, rektör veya görevlendirdiği bir sorumlu tarafından takip edilir.
- Çok yazarlı akademik çalışmalarda SNÜ mensupları, birden fazla kurumdan birden fazla yazarın işbirliğinde hazırladıkları çalışmaları SNÜ Kurumsal ve Açık Arşivi'nde depolayabilirler. Birden fazla SNÜ mensubu tarafından hazırlanan çalışmalarda, çalışmayı başyazar depolar.

Bu politikanın etkin biçimde uygulanabilmesi için;

- ✚ SNÜ rektörlüğü, bu politikanın uygulanmasından sorumludur. Aynı zamanda SNÜ rektörlüğü, olası problemlerin çözümünde ve politikadaki stratejik değişiklikler konusunda yürütücü görevini üstlenecektir.
- ✚ SNÜ rektörlüğü, bir Açık Erişim Danışma Kurulu kurulmasına öncülük ederek bu kurulun yürütücülüğünü üstlenecektir.

SNÜ Açık Erişim Danışma Kurulu;

- Rektör veya görevlendireceği Rektör Yardımcısı
 - Senato Temsilcisi
 - Su Ürünleri Fakültesi Temsilcisi
 - Eğitim Fakültesi Temsilcisi
 - Fen-Edebiyat Fakültesi Temsilcisi
 - İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Temsilcisi
 - İlahiyat Fakültesi Temsilcisi
 - Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Temsilcisi
 - SNÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'ndan oluşacaktır.
- SNÜ Açık Erişim Danışma Kurulu, bu politikanın yürürlüğe girmesini takip eden ilk üç yıl içerisinde her yıl, bu üç yılı sonunda takip eden dönemde ise her üç yılda bir, bu politikanın değerlendirmesini gerçekleştirmekle yükümlü olacaktır. Kurul, gerekli gördüğü durumlarda politikayı revize etme ve değiştirme çalışmalarından sorumludur. SNÜ Kurumsal ve Açık Erişim Arşivi ile ilgili öneri ve görüşler SNÜ Rektörlüğüne sunulacaktır.